

הַלְבוּת שֶׁבֶת סִימָן שֶׁה

ביאורים ומוספים

בבגד זה, והוסיף הרמ"א שם, שהיתר זה אינו אלא בפעמונים שאין בהם ענבל ואינם משמיעים קול, וכתב בביה"ל שם (ר"ה דוקא) שהוא הדין בפעמונים פקוקים שאינם משמיעים קול, שמוותר לצאת בבגד שבו הם מחוברים.

ובני אדם מבוגרים, שאינם צריכים את קול הפעמונים, כתב בביה"ל (שם) שלדעת המג"א מותר להם לצאת בבגדים שיש בהם פעמונים, וכל האיסור לצאת בבגד שיש בו פעמונים המשמיעים קול, אינו נוהג אלא בקטנים הצריכים את הקול [ועיי' שכתב שהמג"א לקמן (סי' שה ס"ק ה) הסתפק בזה]. וכעין זה כתב המשנ"ב לקמן (סי' שלח ס"ק ו) בשם המג"א לגבי פעמונים של פרוכת ושל ספר תורה.

[משנ"ב ס"ק מג]

משום דמתני קמוליקו פשוק למפרס.

15) ומכך שחשו לשמא יאמרו שמוליכה למכירה, אע"פ שאיסור מכירה אינו אלא מדרבנן, כתב הש"ך (י"ד סי' פז ס"ק ו) שמוכח שגם באיסור דרבנן גזרו משום מראית העין, והערוך השלחן (שם סט"ז) כתב שאין מכך ראיה, כיון שכתב הרמב"ן שברד"י שבת כל איסורים דרבנן אסורים בדאורייתא. וראה מה שכתבנו לעיל (סי' רמג ס"ק טו).

[ביה"ל ד"ה ופוקק]

קדאקריין פגמא דגל שפחכו אסוי, בבה"ה גמר לקתלה.

16) ומחמת דין זה רן המקור היים (סי' רסו מג"א ס"ק ז) להתיר במי שהחשיך לו בדרך והיתה עגלתו רתומה לשתי בהמות שכל אחת מהן יכולה לברוה למשוך את העגלה, שיהיה שיך בכך הפטור של 'שניים שעשו', וכיון שבאדם הוא פטור אבל אסור, בבהמה יהיה מותר לכתחילה, אכן במסקנת דבריו כתב שישנים שעשו' הוא פטור מקרבן אבל יש בכך איסור דאורייתא, ולכן אין להתיר על ידי שתי בהמות, והגרש"ז אויערבך (ששי"כ פכ"ז הע' טו) כתב, שבת נג, ב ד"ה כאן) מבואר שמלאכה שאינה צריכה לגופה תהיה מותרת לכתחילה בבהמה ואין לאסור משום 'שבייתת בהמתך'.

[משנ"ב ס"ק כט]

מפר לתן מרדעת.

10) ומכך שמוותר לתת מרדעת על חמור, אף שהמרדעת היא כלי שמלאכתו לאיסור, שהרי אסור לרכב על חמור בשבת, וגם החמור אינו רבר הניטל בשבת, הוכיח הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ב הע' ל) שמוותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו של כלי אחר שמלאכתו לאיסור.

[משנ"ב ס"ק לג]

דהני טרקהא שלא לצרף.

11) ואם אינו מונע את הבהמה, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פכ"ז הע' נח) שמוותר ליטול משא מעליה, ואין זה דומה למה שאסר הרמ"א לקמן (סי' שלו ס"א) ליטול חפץ המונח על גבי אילן, כיון ששם חששו שמא יבוא לתלוש מן העין.

[משנ"ב ס"ק לז]

בצנאר.

12) ולענין האבלת בהמה בשבת, ראה מה שכתבנו לקמן (סי' שכד).

[משנ"ב ס"ק לט]

בנב שועל.

13) ולגבי יציאת בהמה בקמיע, כתב הרמ"א להלן (סי' ש) שאם הקמיע הוא מומחה לבהמה, מותר לבעליה להניחו עליה כדי שתצא בו, ובביאור החילוק בין זנב שועל לקמיע, כתב החסדי דוד (תוספתא פ"ה ה"ה) שזנב שועל לא ברור שיתעיל, כי הוא מועיל רק לפעמים, ולכן דינו כקמיע שאינו מומחה שאין יוצאים בו.

[משנ"ב ס"ק מב]

הני שסותם הענפל שבתקה בצמר או פמוכין, דאי לאו הני אסור משום דמשמיע קול.

14) ולגבי פעמונים הנמצאים בבגדי ילדים קטנים, כתב השו"ע לעיל (סי' שא סכ"ג) שאם הם ארוגים בבגד מותר לקטנים לצאת

הלכות שבת סימן שה

צו

פאר הגולה

ב שם נ"ח ד שם
ה שם נ"ד במשנה
וקמרהש רע"י ו שם
במקרא ו שם במשנה
ח שם במקרא ט שם
במשנה י פן נראה
מ"ב"ר ט"ו ורבו
נ"חב גמלק י
ותקפ"ס קפ"ק כ
כ פן נראה מדברי
הטור ל ע"כ בשמאל
מ שם בבב"א ג סוד
מ"ין מ"כית ח"ל
האפ"סר בסע"ף א
ו"ש צ"ג"ה ס שם
כמ"ק ע שם
במקרא כ"ב פ מהא
דג"ל פי רב הו"א
נ"ב

תצא בו לרשות הרבים אף על פי שהוא פקוק, יבין אם הוא בצנארה בין אם הוא (מד) בכסותה: יב ילא תצא בחותם, בין שהוא בצנארה (מה) בין שהוא בכסותה: יג יאין הגמל יוצא במטלטלת, והוא פמין פר קטן שנותנים תחת זנבו, (מו) יאפלו היא קשורה לו בזנבו, אלא אם כן היתה קשורה בזנבו (מז) ובחטוטרתו או בשליתה: יד ילא תצא שום בהמה לא עקוד ולא רגל. פרוש עקוד, שקושר קנה אחת עם רגלה, ורגול הינו, שקושר אחת מרגליה פלפי מעלה שלא תלך אלא על שלש רגלים: טו (מט) ילא יקשר גמלים זה אחר זה והוא תופס באפסר הראשון וכלם נמשכים על-ידו, אבל אם תופס כמה אפסרי גמלים ביחד מותר. יו"ש מי שאוסר גם בנה, ולא היתיר אלא להוציא בהמה אחת לבדה והוא מושקה בקבל: טז המוציא בהמה והוא מושקה באפסר, לצריך לזהר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו (ג) טפח למשה, דדמי פמי שנושאנה בינו ולא מתחזיק באפסר הבהמה; יז גם לא יפוח הרבה מן החבל בין ידו לבהמה, כדי שלא יכביד (נא) עד שלא יגיע בטפח הסמוך לארץ; יח אם הוא ארוך, יכרך אותו סביב צנארה: יט אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו מערב שבת, ולא בזוג אף על פי שהוא פקוק, (נב) ולא כסלם שבצנארו, והן לוחות שקושרים סביב צנארו שלא יחפף מפתו, ולא ברצועה שברגלו, (נד) והוא פמין טבעת עבה שעושים מקש וקושרים ברגלי הבהמה שפסיעותיה קצרות ומפה רגליה זו בזו, ועושים לה זה להגן שלא תכה זו בזו. ואין התנגולים יוצאים בחושים שקושרים ברגליהם לסימן, ולא ברצועה שקושרים ברגליהם (נה) כדי שלא ישפרו הפלים. ואין האילים יוצאים בעגלה שתחת אלוותיהם, שעושים להם פן כדי שלא תהא האלה נגרת בארץ. ואין העצים יוצאות בעץ מדוע שנותנים בחטמיהם כדי שיתעטשו ויפלו תולעים שבראשיהם, ולא העגל בעל קטן שנותנים על צנארה, (נו) ולא בזמן שמניחים בחטמו של עגל כדי שלא יינק, ולא פרה בעור שנותנים על דדיה שלא ייקנה השרצים, ולא ברצועה שבין קרניה, (נז) בין אם היא לשמור בין אם היא לנוי. ולא תצא פרה או שור בחבל שבצנארה, לפי (נח) שאינה צריכה שמירה, אבל עגלים (נט) מותרים לפי שהם

משנה ברורה

לחש לה: טז (ג) טפח למשה. ומכל מקום (מו) אם הוציא טפח אחד מתחת ידו לא עשה אסור, אלא אם כן הוציא שני טפחים, אלא דלמעשה יש להחמיר לכתחלה שלא יצא אפלו טפח אחד מדוד (גמרא): (נא) עד שלא יגיע. צריך לומר 'עד שיגיע', והטעם, דכשאגיע סמוך לארץ (מה) לא תהא נראה כאלו הבהמה נמשכת בה דיקנה מחר מתחת שהיא נסירותא דבהמה¹¹, אלא כמשאוי בעלמא: יז (נב) אין חמור וכו' ולא בזוג וכו'. כבר מוכח לעיל בסע"ף א ובסוף סע"ף יא, וישנא משום אפ"ה, דנשנה הכל במשנה אחת בגמרא: (נג) ולא כסלם וכו'. טעם (מט) כל אלו נלכד מאלו שבבאר בהד"א טעמם, משום דהיינו עלילה, ואי נפיל אתי לאתמי: (נד) והוא פמין טבעת וכו'. זהו פרוש רש"י, ובר"ף פ"ש ע"ד, דכשנבקע פרסה של רגל בהמה, קושרין אותה ברצועה כדי שמתלים ותחזר לכמות שהיתה, וכן פ"ש הרמב"ם בפרוש המשנה: (נה) כדי שלא ישברו. פ"ש הת"ר א"ד, דאם קשנן לרגליהן כדי שלא יוכלו לברוח (נ) שרי לצאת בקנה, דכל מה שדורך לצשות לשמירתן הני לה כמו מלבוש, וכן כתב בספר גוריון ואל בשם תשובת מאמר מקדכי: (נו) ולא בזמן. בבאור הגר"א משמע דבזה הטעם הוא, דהוי כמו מש"י, דדמי לתסום שבפי הפרה שבסע"ף יא, דשם הטעם משום מש"י: (נז) בין אם היא לשמור. דזה הוי נסירותא ותרתיא לפרה והוי מש"י, וכנ"ל בסע"ף א: (נח) שאינה צריכה שמירה. והוי מש"י, ואם טבעה לברית, נתבאר בסע"ף ד דמ"ר: (נט) מותרים. אפלו בחבל פרוץ סביב צנארו, דייכל לתפסם בהחבל

האחרונים, (לז) יש מתירים, ולענין רשות הרבים וקטן שבארחי שלנו בודאי יש לזהר, דיש בנה ספק אסור תורה, כמו שבארתי בבאור הלכה. ובדבר שהתפשט הוא משום דלמא נפיל ואתי בעליו לאתויי, אף הפתורים הנ"ל מודים דאסור בכמליה. ובדבר שהטעם הוא משום דמתני קמוליו למכור, אף במכ"י המערכת אסור פ"ן דשק"ח שם רבי, פן פתב מגן אבניהם, ונפ"ר מגידם וכן הבי"ת מאיר מפקפקין בדין זה: (מד) בכסותה. עושה (לט) לסיסים מעלים שלא ישנפו: יב (מה) בין שהוא בכסותה¹¹. דאף שהוא ארוג או תפור בכסותה, דליכא למחש דלמא מפסק ואתי לאתויי, (מ) אפלו הכי אסור, דנזרו ארי אסור אינו ארי: יג (מו) אפלו היא קשורה. דשמן נפיל ואתי לאתויי, אבל כשקשורה בשניהם (מא) מהדק שפיר ולא נפיל, וכן בשליתה, פ"ן דכא"ב לה לא מפתחא לבאן וקבאן: (מז) ובחטוטרתו. פמין חטוטרת יש לגמל על גביהם: יד (מח) קנה אחת וכו'. דמכל זה (מט) יש צער גדול לבהמה (מ) ומשוי היא לה¹¹. (מד) ויש שקב"ו, משום דלמא נפל החבל ומתי לה. ונדקא קנה אחת. (מה) אבל כשקשורים שני יד"ה או שתי רגליה כדי שלא יברחו, כדרך שעושים לסוסים קשורין, מותר לצאת בקנה, דנטירותא הוא לה ולא הוי משוי, וכנ"ל בריש הסימן: טו (מט) לא יקשר וכו'. משום דמתני כמאן דאזיל למכרם לשוק, ומהא טעמא, (מי) אפלו הוי קשורין מערב שבת גם כן אסור למשכן. ודעת יש מי שאוסר וכו' היא, דסבירא לה דגם בזה שיק הטעם הנ"ל, ועין באליה רבה שהביא דהיא רק דעת חז"תא, וכל הפוסקים חולקין עליה ואין

שער הציוד

באשה אסור בחצר רק בשאינה מערכת, וכמו שכתבו ב"דף סד עמוד ב, ואפלו הכי כתבו דבהכחה שרי, ודע, דמה שהתקתי בפנים הוא מהמגז"א וכו' ושי"א, ואף דבא"ז פ"ב בקד"א דנראה לו וכל שאסור משום משוי אף בחצר אסור, לא סתמתי פן משום דבספר הגרומה וסמ"א וחדושי הר"ן הנדפס מתדש מוכח דסבירא להו דבמצר שרי כדעת התוספות: (לז) מוגז אבניהם ושלחן שלמה, וגם המחצית השקל מצדו כדבריהם: (לח) תוספת שבת ושלחן עצ"שטים ורג"ז: (לט) רש"י: (מ) מוכח מהתוספות: (מא) רש"י: (מב) חיי אדם: (מג) לבוש: (מד) רג"ז ולבושי ש"ד, הלוי'הו קשה אפאי מ"ר כשקשורים שתי יד"ה, ואפשר דשם יסור מהדק שפיר: (מה) פן פתב הת"ר א"ד, וכן פ"ש הרמב"ם, וכתבא ג"כ ה"א רב"ה: (מז) אלה רב"ה בשם הגמרא, והתקתי ג"כ פ"ן דין זה הר"ף והרא"ש: (מח) רש"י: (מט) רש"י. ומרמב"ם בפרוש המשנה משמע דמשוי הוא: (נ) וקצת קשה, דמ"ש"י משמע דהטעם בכל זה משום דלמא נפיל ולא משום משוי, ואם כן אפשר דאף בזה נחוש לזה: אף מדברי אור ורוע הנ"ל שהוא מקל בקשורין שני רגליהם של

הַלְבוּת שֶׁבַת סִימָן שֶׁה

מוֹרְדִים קָלָל: הגה הבהמה יוצאה בקמיע ממקה לכהמה. אָבֵל לא בשאניה ממקה (ס) אף-על-פי שהיא ממקה לאדם (כ"י ור"י ירוחם ח"י ורמב"ם פ"ב): **י"ח** (סא) אין רוכבין על-גבי בהמה (סב) וְלֹא נְתִילִים עָלֶיהָ, וְאִפְלוּ בְּצִדָהּ אֲסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, אֲבָל צָדִי צְדָדִין, כְּגוֹן שֶׁדָּבָר אַחַר מִנְחָה עַל צִדָּהּ (סג) וְהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, מִתָּר. **וְאִם עָלָה עָלֶיהָ (סד) אֶפְלוּ בְּמִזֵּיד יָרַד, מִשּׁוּם צִעַר בְּעָלֵי חַיִּים.** (סה) ***וּמִשְׁמַעַם זֶה פּוֹרְקִין מִשְׁאוֹי שְׁעָלֶיהָ. פִּיצַד עוֹשֶׂה, *מִכְנִיס רֹאשׁוֹ תַּחַת הַמִּשְׁאוֹי וּמְסַלְקוֹ לְצַד אַחַר וְהוּא נוֹבֵל מֵאֵלָיו:** הגה וְאֲסוּר לִישֵׁב עַל (ס) קָרוֹן (סו) שֶׁהַאִינִי־יְהוּדִי מְנַהִיגוֹ כְּשֶׁבַת מִשּׁוּם (סז) שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּבַהֲמָה, *גַּם שְׂלֵא יִחְתֹּף וְנוֹרָה (תוס' ה"א"ש ר"פ מי שהוציאוהו ומרדכי פ"ק רשבת הגהות עירובין וב"י כ"ט ס"ג): **י"ט** ***בְּהִמָּה שֶׁנִּפְלָה לְאַמַּת הַמַּיִם, (סח) אִם הַמַּיִם עֲמִיקִים וּמִקְנֵי קָדָּ אֵינּוּ יָכוּל לְפָרְקָהּ בְּמִקְוָמָה. (סט) מְבִיא קָרִים וּקְסָתוֹת (ע) וְנוֹתֵן תַּחְתֶּיהָ מִשּׁוּם (1) צִעַר בְּעָלֵי חַיִּים, אף-על-פי שֶׁמִּבְטֵל כְּלֵי מַהֲיֻכְנוּ***. דין קרוד בהמה בשבת, כמ' פיוס-טוב

צ ציצר לוי במשנה ק קמא דעירובין ל' לעגו אילו ר שבת כניה ש רמב"ם פקוק בא מהלכות שבת ת שבת ע"ד א שם ק"ח (* שו"ת מרדכי) וצרו בקלרי חיים

בְּאֵר הַיִּטָּב

וכ"כ ה"לג"ח, ע"ש. ועמ"א בסימן רסו ס"ב שהאריך בענין זה ובענין אם קטר לרכב על הסוס, ע"ש. והרדב"ז סימן פא כתב שיותר טוב לילף ברגלי מלרכב על הסוס, ואיבא בה מרי אסור, אסור בהמה ואסור תחומין, ע"ש. ועין בתשובת נחלת-שבכה סימן פג דמתיר לרכב על הסוס ולרדף אחר פנו שברוב ורצא מן הקלל כדי לדבר על לבו ולהקטיו, ע"ש: (1) צער. ומקד

(ה) קרון. ואם בורחין בשבת מפני סכנת נפשות, טוב לישב בקרון אם בזה עשה כוללף ברגליו, פי לשיבה בקרון אין בו רק אסורא דנבגו. אָבֵל אם מהלך ברגליו יש נפש אסור דאורייתא למאן דס"ל אסור תחומין דאורייתא, וכ"ש אם נושא כסף וזהב אצלו דעדיף יותר לישב בקרון מלילף ברגליו: ונדעה דאם הקרון אינו נכפה עשוה טפחים איבא אסור תחומין, ע"ד,

בְּאֵר הַלְכָה

ובוא בוקעים בו, ואין להקל אפלו בשעת הדחק, דתרי הרבה גדולי ראשונים סבירא להו דגם באין ששים רבוא שוף רשות-הרבים, הלא בינין ששה דומה לדגלי מדבר, וכדאיבא לקמן בסימן שמה, ואם אין לדידהו הוי לה אסור דאורייתא של שביח בהמה או ברשות-הרבים שלטו: * **וּמִשְׁמַעַם זֶה רֹבֵי מְכֻנִּים רֹאשׁוֹ וכו'.** קל זה איבא ברמב"ם פ"ק כ"א וכן בסור. והנה לפי מה שפסק הקטמר לקמן בסימן שיא סעיף ח כהרא"ש דטלטול בגופו שרי בכל גווי, אם-כן אפלו בלא סכנת צער בצלי חיים היה לנו להמיר להכניס ראשו תחתיו, אם לא שזאמר הרמב"ם: קטר דטלטול בגופו שמה טלטול, אָבֵל והו דחק, דאם-כן למה סתם שם המחבר לדינא כהרא"ש בזה אדורי דהרמב"ם וחר"ן פליגי עלה. ועוד, הלא הסור גופא פוסק שם דטלטול בגופו קטר. ועל-כן נראה לי דהסור ונמחבר קצרו בהעצמת כל דברי הרמב"ם בסימן זה, וסמכו על מה שהעתיקו סוף דבריו פ"ב בסימן רסו סעיף ט, עין שם. והמצען ברמב"ם שוממו נובעים אלו הדברים: נראה שיש לישב על זה בפשיטות, שנקט לשון זה משום מה דמסכים שם בסוף דבריו בהלכה י. דאפלו אם השקים גדולים וקלאים פלי-וכוכית שאי אפשר להניחן שפלו, דישמבחה, אפלו קבי לא יניחן שם על בהמה, ופורק אותם בנחת משום צער בעלי חיים, ועל זה קלל בתחלה ברין ט דבכל גווי צריך לפרק מעל הבהמה, הינו אפלו פריקה ממש, משום צער בעלי חיים, ואחר-כך התחיל לבאר ברין י ע"ש כמה פרטים בזה, דהיבא דאפשר לטלקם שלא על-ידי טלטול ממש אסור לטלטל בידים: * **מִמְכָּרֵם רֹאשׁוֹ וכו'.** וזה מקד אפלו לברין דסביבא לה בעלמא דשון אסור טלטול אפלו על-ידי גופו, וכמו שכתב הבית-יוסף בסוף סימן שיא, הלא מקד משהו צער בעלי חיים (נ"א): * **גַּם שְׂמָא יִחְתֹּף וְנוֹרָה.** בתוספות ר"ש פ"ק ד דעירובין לא כתבו ג"ס, דחד סעפא הוא, כמ' שכתבו בספק ה דיוס-טוב; וצריך לומר דהכי אמרה, דאף להאמרים דאין כאן שמה יחתף וכו' פ"ק ששהאינ-יהודי מנהיגו, אסור משהו שפשתמש, דלא פליגי, ועוד,

ובוא בוקעים בו, ואין להקל אפלו בשעת הדחק, דתרי הרבה גדולי ראשונים סבירא להו דגם באין ששים רבוא שוף רשות-הרבים, הלא בינין ששה דומה לדגלי מדבר, וכדאיבא לקמן בסימן שמה, ואם אין לדידהו הוי לה אסור דאורייתא של שביח בהמה או ברשות-הרבים שלטו: * **וּמִשְׁמַעַם זֶה רֹבֵי מְכֻנִּים רֹאשׁוֹ וכו'.** קל זה איבא ברמב"ם פ"ק כ"א וכן בסור. והנה לפי מה שפסק הקטמר לקמן בסימן שיא סעיף ח כהרא"ש דטלטול בגופו שרי בכל גווי, אם-כן אפלו בלא סכנת צער בצלי חיים היה לנו להמיר להכניס ראשו תחתיו, אם לא שזאמר הרמב"ם: קטר דטלטול בגופו שמה טלטול, אָבֵל והו דחק, דאם-כן למה סתם שם המחבר לדינא כהרא"ש בזה אדורי דהרמב"ם וחר"ן פליגי עלה. ועוד, הלא הסור גופא פוסק שם דטלטול בגופו קטר. ועל-כן נראה לי דהסור ונמחבר קצרו בהעצמת כל דברי הרמב"ם בסימן זה, וסמכו על מה שהעתיקו סוף דבריו פ"ב בסימן רסו סעיף ט, עין שם. והמצען ברמב"ם שוממו נובעים אלו הדברים: נראה שיש לישב על זה בפשיטות, שנקט לשון זה משום מה דמסכים שם בסוף דבריו בהלכה י. דאפלו אם השקים גדולים וקלאים פלי-וכוכית שאי אפשר להניחן שפלו, דישמבחה, אפלו קבי לא יניחן שם על בהמה, ופורק אותם בנחת משום צער בעלי חיים, ועל זה קלל בתחלה ברין ט דבכל גווי צריך לפרק מעל הבהמה, הינו אפלו פריקה ממש, משום צער בעלי חיים, ואחר-כך התחיל לבאר ברין י ע"ש כמה פרטים בזה, דהיבא דאפשר לטלקם שלא על-ידי טלטול ממש אסור לטלטל בידים: * **מִמְכָּרֵם רֹאשׁוֹ וכו'.** וזה מקד אפלו לברין דסביבא לה בעלמא דשון אסור טלטול אפלו על-ידי גופו, וכמו שכתב הבית-יוסף בסוף סימן שיא, הלא מקד משהו צער בעלי חיים (נ"א): * **גַּם שְׂמָא יִחְתֹּף וְנוֹרָה.** בתוספות ר"ש פ"ק ד דעירובין לא כתבו ג"ס, דחד סעפא הוא, כמ' שכתבו בספק ה דיוס-טוב; וצריך לומר דהכי אמרה, דאף להאמרים דאין כאן שמה יחתף וכו' פ"ק ששהאינ-יהודי מנהיגו, אסור משהו שפשתמש, דלא פליגי, ועוד,

ממש, וכנ"ל בסעיף-קטן סג; וגם להשתמש על דף היוצא חוץ לעגלה מאחוריה גם-כן אסור, ולא מקרי צדי צדדין, (ס) דהפל כלי אקר הוא: **י"ט** (סח) **אם המים עמיקים וכו'.** דאם אין עמיקים וכו' לפרקסה במקומה שלא סמות, (סא) אין מתירין לו להניח קרים וקסות לבטל כלי מהיכנו: **(סט) מביא קרים וקסות וכו'.** והוא הדין דכחול להניח שאר פלים תחתיה כדי שתיכל לצלות, ונקט קרים וקסות לרבותא, (סז) אף דלא יהיו ראויים להשתמש בהן על-ידי-נה צדד שצלימן לחות המים אף לכשפעלה הבהמה, אפלו הכי מתר, דאחי צער בעלי-חיים דהוא דאורייתא: **(סח) [ממה דהנהירה הנורה מצות פריקת המשא מעל הבהמה] ודחי אסור בטול כלי מהיכנו שהוא רק מדברבנו. שגורו שלא לבטל בשבת כלי ממה שהיא מוכנת: (ע) ונותן תחתיה.** אָבֵל אסור להעלותה בידים, דכל בעלי-חיים הם מקצים, ואף-על-גב דאיבא צער בעלי-חיים אסור, דאין לנו לדמות גזרות חכמים זה לזה [מ"א ותו"ש שכן מוכח מרמב"ם].

ממש, וכנ"ל בסעיף-קטן סג; וגם להשתמש על דף היוצא חוץ לעגלה מאחוריה גם-כן אסור, ולא מקרי צדי צדדין, (ס) דהפל כלי אקר הוא: **י"ט** (סח) **אם המים עמיקים וכו'.** דאם אין עמיקים וכו' לפרקסה במקומה שלא סמות, (סא) אין מתירין לו להניח קרים וקסות לבטל כלי מהיכנו: **(סט) מביא קרים וקסות וכו'.** והוא הדין דכחול להניח שאר פלים תחתיה כדי שתיכל לצלות, ונקט קרים וקסות לרבותא, (סז) אף דלא יהיו ראויים להשתמש בהן על-ידי-נה צדד שצלימן לחות המים אף לכשפעלה הבהמה, אפלו הכי מתר, דאחי צער בעלי-חיים דהוא דאורייתא: **(סח) [ממה דהנהירה הנורה מצות פריקת המשא מעל הבהמה] ודחי אסור בטול כלי מהיכנו שהוא רק מדברבנו. שגורו שלא לבטל בשבת כלי ממה שהיא מוכנת: (ע) ונותן תחתיה.** אָבֵל אסור להעלותה בידים, דכל בעלי-חיים הם מקצים, ואף-על-גב דאיבא צער בעלי-חיים אסור, דאין לנו לדמות גזרות חכמים זה לזה [מ"א ותו"ש שכן מוכח מרמב"ם].

שְׂעֵר הַצִּיָּד

הבהמה כדי שלא תברח, ולא חייש דלמא נפלי, ממילא גם בתנגלת צריך להיות פז: (נא) גמרא: (נב) גמרא. ויש עוד טעם בירושלמי, מפני שביבת בהמתו. אָבֵל אָנָּן קִימָא לָן לְקַטְן כְּסֵעִיף כּוּב דְּחֵי נוֹשֵׂא אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא גִזְרוּ בְּבַהֲמָה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְטַעַם הַכְּבִיל. וְעַיִן בְּבֵית-יוֹסֵף וּלְבוּשׁ שְׂמֵחָרְצִים לְטַעַם הַרוּשְׁלָמִי: (נג) אחרונים: (נד) הגהות ממנוי פ"ק ד דעירובין ומנן אבדום: (נה) כגון אבדום בשם הר"ן. ועין במאמר סודי ששהאריך בענין זה ומצדו גם כן להלכה: (נו) אחרונים: (נז) מנן אבדום וש"א: (נח) ואם הבהמה היא שלו, שברר גם על שביבת בהמתו על-ידי הקרון, ואפלו אם רק שכורה לו יש צוות דסביבא להו דשכירחה קנא לחמרא: **(נ"ז)** (נ"ט) כגון אבדום בסעיף-קטן ח. ובסעיף-קטן י קטב עוד טעם, כ"ן דמפל מקום הבהמה מוליכותו גם הקרון. הוי לה בכלל שמוש בבעלי-חיים ואסור בכל גווי, וכתב זה אפלו אם לא נסבר כפשיטת הר"ן הקבאר בסעיף-קטן ח, ומש"ב בזה מה שהקשו האחרונים עליו, עין בלישישי-שנר: (ס) כגון אבדום, דלא כטל-אורות, וגם מרש"י ק"ה ע"א ד"ה וכי סליק וכי על שליבת הפלם משמע כהמנן-אבדום, דאי לאו הכי אמאי אסור להניח הפלם על הקלל הלא יעלה רק על השליבות, אלא על-כרחה דמקורו הכל כלי אחר: (סא) גמרא: (סב) גמרא: כגון אבדום בשם הרמב"ם:

הבהמה כדי שלא תברח, ולא חייש דלמא נפלי, ממילא גם בתנגלת צריך להיות פז: (נא) גמרא: (נב) גמרא. ויש עוד טעם בירושלמי, מפני שביבת בהמתו. אָבֵל אָנָּן קִימָא לָן לְקַטְן כְּסֵעִיף כּוּב דְּחֵי נוֹשֵׂא אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא גִזְרוּ בְּבַהֲמָה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְטַעַם הַכְּבִיל. וְעַיִן בְּבֵית-יוֹסֵף וּלְבוּשׁ שְׂמֵחָרְצִים לְטַעַם הַרוּשְׁלָמִי: (נג) אחרונים: (נד) הגהות ממנוי פ"ק ד דעירובין ומנן אבדום: (נה) כגון אבדום בשם הר"ן. ועין במאמר סודי ששהאריך בענין זה ומצדו גם כן להלכה: (נו) אחרונים: (נז) מנן אבדום וש"א: (נח) ואם הבהמה היא שלו, שברר גם על שביבת בהמתו על-ידי הקרון, ואפלו אם רק שכורה לו יש צוות דסביבא להו דשכירחה קנא לחמרא: **(נ"ז)** (נ"ט) כגון אבדום בסעיף-קטן ח. ובסעיף-קטן י קטב עוד טעם, כ"ן דמפל מקום הבהמה מוליכותו גם הקרון. הוי לה בכלל שמוש בבעלי-חיים ואסור בכל גווי, וכתב זה אפלו אם לא נסבר כפשיטת הר"ן הקבאר בסעיף-קטן ח, ומש"ב בזה מה שהקשו האחרונים עליו, עין בלישישי-שנר: (ס) כגון אבדום, דלא כטל-אורות, וגם מרש"י ק"ה ע"א ד"ה וכי סליק וכי על שליבת הפלם משמע כהמנן-אבדום, דאי לאו הכי אמאי אסור להניח הפלם על הקלל הלא יעלה רק על השליבות, אלא על-כרחה דמקורו הכל כלי אחר: (סא) גמרא: (סב) גמרא: כגון אבדום בשם הרמב"ם:

